

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM

Lysark fra seminar 15. mai: Arbeidsinnvandrere som drar hjem og kommer tilbake igjen – en vinn-vinn-situasjon? Arbeidsinnvandringen til Norge har økt betydelig siden 2004. Det er spesielt arbeidsinnvandringen fra Polen, de baltiske landene og Sverige som har vokst kraftig. Blir de nye arbeidsinnvandrerne boende eller drar de hjem etter kort tid? Kan man snakke om sirkulær migrasjon? Det var hovedspørsmålet for dette seminaret. Innledninger ved professor Per Lundborg, Institutet för Social Forskning, Universitetet i Stockholm, Oddbjørn Raaum, direktør ved Frischsenteret, og Fafo-forsker Jon Horgen Friberg. Fafo-forsker Jon Erik Dølvik var møteleder. Seminaret ble arrangert av Fafo Østforum og Frischsenteret UiO, i samarbeid med UDI. Presentasjonen til Lundborg og Friberg kan lastes ned fra seminarets nettside. Seminaret ble sendt på nett-tv, og opptak er tilgjengelig til 29. mai. (Fafo Østforum, 15.05.12) [Lysark](#)

UDI: Migrasjonsforskning nyttig for politikken. Nylig presenterte en rekke migrasjonsforskere sine prosjekter på et seminar i regi av Justisdepartementet og Forskningsrådet. Blant dem var Fafo-forsker Jon Horgen Friberg som belyser

forhold knyttet til den største migrasjonsbølgen til Norge noensinne, nemlig arbeidsinnvandring fra Polen. - Det har vært bekymring for i hvilken grad disse arbeidsinnvandrerne blir ofre for sosial dumping. Veldig få av disse får faste jobber. Denne gruppen har også en høyere grad av usikre og ulovlige arbeidsforhold enn andre arbeidstakere. Det er tendenser til utstøting i krisetider, og mange reiser hjem når de mister jobben. Likevel ser vi at stadig flere velger å bli boende, spesielt barnefamilier, opplyser Friberg. (Norges forskningsråd, 15.05.12) [Les mer](#)

Ny artikkel om polske immigrater og arbeidskultur på norske byggeplasser. Fafo-forsker Jon Horgen Friberg har skrevet artikkelen «Culture at work: Polish migrants in the ethnic division of labour on Norwegian construction sites», publisert online i *Ethnic and Racial Studies*. Friberg diskuterer nye etniske skiller mellom arbeidstakere på norske byggeplasser – skiller som synes å ha oppstått mellom den innfødte kjernearbeidsstokken og polske arbeidere som er ansatt midlertidig eller via bemanningsforetak. Kvantitative data tyder på at det er svært lite mobilitet mellom disse segmentene av arbeidsmarkedet. (Fafo Østforum, 14.05.12) Les mer og last ned artikkelen: [Culture at work: Polish migrants in the ethnic division of labour on Norwegian construction sites](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING[Temaside om allmenngjøring](#)

Full seier til staten om allmenngjøring. Borgarting lagmannsrett har forkastet anken fra NHO og ni verft i rettsstriden om allmenngjøringen av tariffavtalen i verftsbransjen. Også i tingretten tapte NHO og verftene på alle punkter. Lagmannsretten valgte å ikke ta hensyn til EFTA-domstolens rådgivende kjennelse i saken, der NHO langt på vei fikk rett i sin anke. Lagmannsretten skulle ta stilling til flere spørsmål når det gjaldt den norske allmenngjøringsloven, bl.a.: om tillegget for reise, kost og losji lovlig kunne allmenngjøres; utenbystillegget på 20 prosent og arbeidstid. Lagdommerne kom til at disse ordningene kan allmenngjøres uten at det strider med EØS-retten. (Magasinett, 14.05.12) [Les mer](#) Last ned [dommen](#)
Reaksjoner på dommen kan du lese til høyre:

Se også: [NHO er meget overrasket og svært skuffet over dommen](#) (NHO, 14.05.12)
[Arbeidsminister Bjurstrøm: Positivt at det er forenlig med EØS-retten å beskytte arbeidstakernes rettigheter](#) (Arbeidsdepartementet, 14.05.12)
[LO-leder Flåthen: En viktig dom for allmenngjøringsordningen og for den norske modellen for lønnsdannelse](#) (LO, 14.05.12)
[Fellesforbundet: Dommen skaper like vilkår for arbeidstakere, men også likeverdige konkurransevilkår](#) (Fellesforbundet, 14.05.12)
[Dommen: Dekning av kost og losji er begrunnet i tvingende allmenne hensyn, som offentlig orden](#) (Bygg.no, 14.05.12)

Leder: Borgerlig arbeidsliv. Vi er nå et steg nærmere felles borgerlig arbeidslivspolitik i 2013, sier stortingsrepresentant Torbjørn Røe Isaksen (H) til Dagsavisen. Samtidig vil han ha endringer i arbeidsmiljøloven som er svært like de som ble forsøkt gjennomført av Jens Stoltenbergs første regjering i 2000 og 2001. NHO-sjef John G. Bernander misliker at Høyre nå er i ferd med å godta allmenngjøring av tariffavtaler. For NHO er nemlig minstelønn svaret på sosial dumping, mens LO i stedet vil slå ring om tariffavtaler som det rette verktøyet, skriver Avisa Nordland på lederplass (22.05.12) [Les lederen](#) Se også: [Slik blir arbeidslivet med borgerlig regjering](#) (Dagsavisen, 21.05.12)

Bjurstrøm styrker Arbeidstilsynet og varsler sterkere håndheving av reglene.

Halvparten av de som jobber på Oslos mange byggeplasser, er innleid arbeidskraft. Først og fremst fra Polen og Baltikum. Det bekymrer Fellesforbundet, som mener innleie går ut over norske fagarbeidere, som ikke får fast jobb. Bekymringen deles av arbeidsminister Hanne Bjurstrøm, som nå bidrar med fem millioner kroner ekstra i revidert nasjonalbudsjett. Hun vil særlig se på forholdene i byggebransjen, og varsler sterkere håndheving av reglene. (Dagsavisen, 19.05.12) [Les mer](#)

Se også: [- Har du innleid eller utenlandsk arbeidskraft? Vær forberedt på kontroll!](#) (Infotjenester.no, 21.05.12)

Leder: Helt om marsj for Høyre? Dersom Høyre vedtar innstillingene et utvalg under Torbjørn Røe Isaksen foreslår, står vi overfor den største politiske omveltningen hos et norsk parti i moderne tid, skriver Jarlsberg Avis på lederplass. - Høyre slutter nå opp om flere av grunnpilarene i rødgrønn politikk: Faste ansettelse skal være hovedregelen, ingen kutt i sykelønnsordningen, allmenngjøring av tariffavtaler skal aksepteres og partiet slutter seg til kampen mot sosial dumping. (Jarlsberg Avis, 09.05.12) [Les mer](#) Se også: [Kommentar fra Torbjørn Røe Isaksen: Høyre og arbeidslivet](#) (Aftenposten, 09.05.12) [Høyre endrer syn på sosial dumping og allmenngjøring](#) (Aftenposten, 04.05.12)

Fremskrittspartiet alene om minstelønn. Tre av Fremskrittspartiets stortingsrepresentanter foreslo å la en egen kommisjon utrede lovfestet minstelønn som et ledd i kampen mot sosial dumping. Da Stortingets arbeids- og sosialkomité i går avga sin innstilling vendte samtlige andre partier tommelen ned for slaget. - Nå håper jeg diskusjonen om lovfestet minstelønn er parkert for godt, sier LO-nestleder Tor-Arne Solbakken. (Fri Fagbevegelse, 16.05.12) [Les mer](#)

Se også: [Forslag om å nedsette et offentlig utvalg for å utrede lovfestet minstelønn](#) (Stortinget, 15.05.12)

Nyhets saker om sosial dumping

Ber Kleppa stoppe all kabotasjekjøring. I et brev til samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa, ber Norsk Transportarbeiderforbund om at all kabotasjekjøring på gods stoppes midlertidig. - Våre medlemmer rammes i stor grad av kabotasjetransporten. Utenlandske transportører utfører en stadig større del av godstransporten i Norge. Sjøfødrene i disse bedriftene har vesentlig dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn sine norske kolleger og dette setter våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår under sterkt press, sier Geir Kvam, forbundssekretær. (Norsk Transportarbeider-forbund, 18.05.12) [Les mer](#) Se også: [YTF krever stans i all kabotasje](#) (YTF, 19.05.12) [FrP: - Regjeringen har gjort for lite for å bekjempe kabotasjekjøring](#) (FrP, 23.05.12)

Litauiske trappemontører fikk 15 kroner timen. Tre litauiske trappemontører skal ha jobbet for 15 kroner timen på fylkeskommunens nybygg ved Notodden videregående skole. Fellesforbundet avdekket saken under en inspeksjon på nybygget. - Norsk minstelønn er et ufravikelig krav. Den er nå på 169 kroner for fagarbeidere innen byggfag, sier Roald Stykket i Fellesforbundet. (Varden, 22.05.12) [Les mer](#)

Kritisk til forslag om at menigheter kan betale tiggere fra romfolket 100 kroner timen for småjobber. En arbeidsgruppe i Oslo bispedømme foreslår at menigheter og kirkelig ansatte heller bør tilby tiggere fra romfolket småjobber framfor å gi dem penger, og anbefaler å betale 100 kroner pr. time for slike jobber. - Dette er grov underbetaling. Vi ikke må komme i en situasjon der kirken underbetaler. Hvis det skjer, kan Kirken bli beskyldt for sosial dumping, og det kan vi ikke være bekjent av, sier direktør Marit Halvorsen Hougnæs i KA - kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon. (Vårt Land, 23.05.12) [Les mer](#)

Rekordmange renholdsbedrifter blir tatt for lovbrudd. På tross av flere års opprydding blir det fortsatt avdekket grove brudd på arbeidsmiljøloven i renholdsbransjen. - Vi har ikke sett forbedring i bransjen etter at vi har satt inn økte ressurser for å bekjempe sosial dumping og utnyttelse av arbeidstakere, sier seniorinspektør Øystein Eriksen i Arbeidstilsynet i Oslo. (Dagbladet, 14.05.12) [Les mer](#)

Parat klarer ikke å mobilisere Regjeringen og Ap mot sosial dumping i luftfarten. I flere omganger har Hans-Erik Skjæggerud, leder i YS-forbundet Parat, forsøkt å få den rødgrønne regjeringens hjelp i kampen mot sosial dumping i luftfarten, mot både Ryan Air og Norwegian. Han sier det var umulig å få regjeringen interessert, og tror det skyldes at LO ikke har medlemmer der. Skjæggerud kan ikke se at det skiller seg prinsipielt fra problemene LO tar opp om bygg og anlegg, og får hjelp fra Regjeringen. (Aftenposten, 22.05.12) [Les mer](#)

Enighet mellom Norwegian og pilotene. Det ble i dag enighet i årets tariffoppgjør mellom Norwegian Pilotforening (NPF), Parat og Norwegian Air Shuttle ASA (Norwegian). - For Parat og NPF har det vært viktig å sikre oss mot sosial dumping i form av billig innleie av mannskap fra lavkostland som deretter benyttes i land med høyere kostnader. Vi har fått på plass en avtale som sikrer innleid og fast mannskap lønn og ryddige arbeidsforhold som er på nivå med de landene de skal operere i, sier Parat-leder Hans Erik Skjæggerud. (Parat, 08.05.12) [Les mer](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

SSB: På sikt bidrar arbeidsinnvandrere negativt ved at de blir som nordmenn flest. På kort sikt bidrar innvandrere fra Vesten og Øst-Europa positivt. De er gjerne ferdig utdannet og går rett i jobb når de kommer til Norge. Men på sikt bidrar de negativt ved at de over tid blir som nordmenn flest. – Å ikke ta med de fremtidige kostnadene ved arbeidsinnvandring, er bare å skyve problemene foran seg. I det korte bildet belaster ikke innvandrere offentlige budsjetter med kostnadene knyttet til barndom og alderdom. Derfor kan det se ut som disse gruppene kan skaffe oss handlingsrom. Men disse skal også få barn og bli gamle, sier forskningsleder Erling Holmøy i SSB. (E24, 23.05.12) [Les mer](#) Se også: [Gjør innvandring det lettere å finansiere velferdsstaten på lang sikt?](#) (SSB, 23.05.12) Last ned rapport 2012/15 [Makroøkonomi og offentlige finanser i ulike scenarier for innvandring](#)

Venter svak økning i ledigheten og fortsatt mange arbeidsinnvandrere.

Norge merker krisen i Europa, men rammes ikke så hardt som mange andre land. Ledigheten vil øke svakt i år, men gå noe ned igjen til neste år, viser nye prognoser fra NAV. Vårens bedriftsundersøkelse viser at norske arbeidsgiverne mangler 36 700 personer, og uten arbeidsinnvandring ville mangelen på arbeidskraft vært langt høyere og arbeidsmarkedet dårligere. NAV forventer at det fortsatt vil komme mange polakker, litauere og svensker til Norge. Tallene viser at det er flere arbeidsinnvandrere fra Sør-Europa nå enn tidligere, men fortsatt er arbeidsinnvandringen fra Middelhavslandene på et svært lavt nivå. (NAV, 22.05.12) [Les mer](#)

Svenske arbeidsinnvandrere fikset 17. mai festen. Norge er avhengig av at svenske servicearbeidere fikser festen på 17. mai. Hoteller og restauranter har den høyeste andelen av svenske arbeidstakere. Arbeidsledigheten blant unge svensker har vært høy i flere år, og både faglærte og ufaglærte fristes av norske lønninger. (Vårt Land, 17.05.12) [Les mer](#)

2011 ga nok en gang innvandringsrekord. Tidligere år har mange flyktninger ført til stor innvandring, men særlig fra 2006 er det arbeidsinnvandring som har gitt den store innvandringen. Polske statsborgere er i 2011 den største gruppen (12 850 innvandringer). Svenske statsborgere er den nest største gruppen (8 200), tett fulgt av litauerne (7 750). Innvandringen av statsborgere fra land i Sør-Europa med økonomiske problemer økte med 33 prosent fra 2010 til 2011, men antallet er ikke stort, og gikk fra 1 600 i 2010 til 2 200 i fjor. (SSB, 11.05.12) [Les mer](#) Se også: [Svenskene til Oslo, polakkene flytter til resten av landet](#) (NRK Hordaland, 11.05.12)

ANDRE NYHETER

Nytt nummer av det nordiske nyhetsbrevet EU&arbetsrätt.

Monti II forordningen er blant sakene i det nye nummeret av det nordiske nyhetsbrevet. (EU&arbetsrätt, 22.05.12).

Les [Nyhetsbrev Nr 1 2012](#)

Se også: [Tidligere numre av nyhetsbrevet EU&arbetsrätt](#)

Reverse brain drain: India tar tilbake ingeniørene.

Smarte indiske hoder har lenge vært ettertraktet i vestlige selskaper. India trenger mange av sine ingeniører tilbake fordi landet opplever økonomisk og teknologisk vekst. Nå velger mange av ingeniørene å flytte hjem igjen. Indernes migrasjonsmønster blir kalt «reverse brain drain», eller reversert hjerneflukt. (Teknisk Ukeblad, 21.05.12) [Les mer](#)

Innvandring gir rekordmange katolikker i Norge. Nå er det mer enn 100.000 katolikker i Norge – et historisk høyt tall i den katolske kirken. Stor arbeidsinnvandring fra Europa trekker bare flere og flere katolikker her til landet. (NRK, 16.05.12) [Les mer](#)

Fokus på arbeidsliv under statsbesøk i Polen. Arbeidsliv var et viktig tema under det norske statsbesøket i Polen. Unio deltok på flere av arrangementene. – Det er både viktig og gledelig at arbeidslivsspørsmål blir tatt opp på høyeste nivå i slike sammenhenger, sier Unio-leder Anders Folkestad. (Unio, 11.05.12) [Les mer](#) Se også: [Kongeparet: Norge trenger polske arbeidere](#) (VG, 10.05.12)

Frykter lavlønnskonkurranse fra Fjord Line. Color Line-ansatte frykter at etablering av Fjord Line i Sandefjord kan sette arbeidsplasser i fare. Leder i tillitsmannsutvalget i Color Line, Ronny Øksnes, mener at Fjord Line har som hovedregel å bare ansette folk fra Danmark og lavkostland (Sandefjords Blad, 09.05.12). [Les mer](#)

Avviser skattefradrag. Finansminister Sigbjørn Johnsen avviser forslag om skattefradrag som ville gjort mye svart arbeid i hjemmet hvit. Både Sverige og [Danmark](#) har ordning med skattefradrag på vanlige oppgave i hjemme, som rengjøring, barnepass, hagearbeid, vedlikehold mm. NHO Service har lenge arbeidet for [innføring av et fradrag i Norge](#). (NHO Service, 08.05.12) [Les mer](#) Se også: [Avviser forslag om skattefradrag for håndverks- og husholdningstjenester i egen bolig](#) (Stortinget, 27.04.12)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no